

Mogelijk scenario sterabonnements na uitzetten NVB

Inleiding

Deze notitie gaat in op de consequenties van het introduceren van NVB vervangende abonnementen en het sluiten van verkooppunten. Hoewel deze zaken (nog) niet zijn gemeld bij de WROOV uitvoeringsorganisatie is het nuttig te wijzen op de grote risico's daarvan voor de verdeling van opbrengsten in de laatste WROOV fase.

Al in een eerder stadium is deze problematiek aan de orde geweest. In de memo aan OOV (15 jan 2009, kenmerk Commissie WROOV\20080261-a) staat o.a. "De (principe-) afspraak om NVB-abonnementen als regionaal tarief te continueren bij vervroegd uitzetten van het NVB zal 'beleid' moeten zijn in de duale fase.". Een eerdere notitie met gelijke strekking is aan de orde geweest in de Werkgroep Tarieven. Een mogelijke afwijking van de hierin geschetste lijn baart de WROOV Uitvoeringsorganisatie zorgen.

Mogelijk scenario

Er bestaan ideeën om zodra het NVB formeel beëindigd is "eigen" NVB vervangende abonnementen te introduceren en gelijktijdig de verkoop van deze (dan inmiddels geregionaliseerde) NVB abonnementen te ontmoedigen door de verkooppunten in het eigen gebied te sluiten. VenW staat hier vooralsnog welwillend tegenover, omdat het immers regionale vervoerbewijzen betreft.

VenW heeft een contract met VBN voor de verkoop van het NVB (onderdeel van de zgn. contractenbundel). Hoewel de verkoop van de regionale vervoerbewijzen hierin niet is geregeld, is een afspraak met VBN dat er geen bezwaar is tegen de verkoop hiervan en ook dat de hieraan verbonden kosten onder het regime van de contractenbundel vallen. Dit moet overigens nog formeel met de sector geregeld worden.

Naast de VBN verkooppunten zijn er verkooppunten van de vervoerbedrijven. Daar heeft VBN geen zeggenschap over en kan zondermeer geregeld worden tussen concessieverlener en -houder. Dit brengt wel de vraag naar voren of er ook ideeën bestaan om de jaarkaarthouders ook andere producten aan te bieden. Voor de grootgebruikcontracten zijn er wellicht mogelijkheden om de sterabonnements te vervangen en de NVB stadstreeksupplementen vooralsnog te handhaven. Eveneens is onduidelijk of individuele jaarkaarthouders ook voor alternatieve producten kunnen kiezen.

Effecten op WROOV

Het geschetste scenario kan voor WROOV de volgende effecten teweegbrengen.

1. Derving

Mogelijke daling van de verkoopopbrengsten in de kaartgroepen 2 en 3. Voor de reiziger is er een keuze tussen een - wellicht lastig verkrijgbaar - NVB abonnement en een nieuw product. Omdat het om een grotere uitgave dan een rit met een strippenkaart of saldoreis is het voorstelbaar dat de reiziger een meer economische afweging maakt en voor het goedkoopste alternatief kiest. Aangezien de verschillen per individu groter zullen zijn dan bij de overstap van de strippenkaart naar saldoreizen kunnen ook de gevolgen voor totale verkoopopbrengst groot zijn.

Opgemerkt zij dat de toets op "opbrengstneutraliteit" niet meer van toepassing is, terwijl dat wel de basis vormt bij WROOV Regionaal Bevriezen.

2. Verschuiving

Als een deel van de abonneerders er voor kiest om buiten de eigen regio het NVB abonnement aan te schaffen, treedt in WROOV termen een verschuiving op het ene naar het andere ambtsgebied.

3. Jaarkaarten

Als ook jaarkaarhouders (deels) overgaan treedt er ook een verschuiving op kg 4 en 5 naar kg 9.

Het is niet aan de WROOV Uitvoeringsorganisatie om deze effecten in te schatten. Wel dient gewaarschuwd te worden voor de mogelijke effecten daarvan:

Ad 1: Een optredende derving wordt -- ook bij WROOV Regionaal Bevriezen - "uitgesmeerd" over meer concessies. Anderen betalen mee.

Ad 2: Andere ambtsgebieden hebben andere sleutels. Over het algemeen zal een verschuiving naar andere ambtsgebieden leiden tot een daling van de verdeelde opbrengst bij de concessie(s) die dit veroorzaakt en een stijging bij de "buren". Onder WROOV Regionaal Bevriezen zal dit effect niet optreden zolang de verschuiving plaatsvindt binnen de WROOV Regio, maar of dit zo zal zijn is uiterst onzeker. Als er een verschuiving plaatsvindt naar de buurregio's is dit ongunstig voor de regio die de verschuiving veroorzaakt.

Ad 3: Een verschuiving van kg 4 en 5 naar kg 9 zet het voornemen om de jaarkaarten buiten het Regionaal Bevriezen te houden onder druk. De jaarkaarten met eigen sleutels verdelen kan alleen als duidelijk is dat er in de duale fase geen substantiële verstoringen optreden.

Oordeel

Bovengeschetst scenario stelt de WROOV verdeling behoorlijk op de proef. De WROOV meting is minder bruikbaar en onderhoudsmogelijkheden zijn beperkt. Het vergroten van de regio's is op zich nog wel een mogelijkheid, maar hiermee kan minder tegemoet worden gekomen aan de (bestuurlijk onderstreepte) wens om groei te honoreren in WROOV.

Het advies is vanuit WROOV gegeven om eerst de abonnementen te verchippen en daarmee mogelijkheden te creëren om de opbrengstverdeling (meer) te baseren op cico en pas daarna over te gaan op andere abonnementsvormen. Hierover leek overeenstemming te bestaan. De brief waarin dit bevestigd is, is evenwel nog niet uit.

Uiteraard zal de WROOV uitvoeringorganisatie haar best doen om steeds tot een goede verdeling te komen, maar het is niet vanzelfsprekend dat bovengenoemde effecten goed ondervangen kunnen worden. Het gevolg kan dus een minder goede verdeling in de duale fase zijn. VenW is eindverantwoordelijk voor een goede verdeling en heeft dus de plicht op mogelijke nadelige consequenties te wijzen.

XXXXXXXXXX/17 september 2009